

Надка Николова

**РЕЧНИКОВАТА КОДИФИКАЦИЯ НА НОРМАТА ЗА
СЪГЛАСУВАНЕ НА БРОЙНИ ЧИСЛИТЕЛНИ СЪС
СЪЩЕСТВИТЕЛНИ ИМЕНА ОТ МЪЖКИ РОД В
БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ
ТРИ ДЕСЕТИЛЕТИЯ**

Nadka Nikolova

**THE DICTIONARY CODIFICATION OF THE SEQUENCE NORM
OF CARDINAL NUMBERS AND MASCULINE NOUNS
IN BULGARIAN LANGUAGE IN THE LAST
THREE DECADES**

(Abstract)

The article studies the dictionary codification of the sequence norm of masculine nouns (for persons and objects/non-persons) and cardinal numbers during the last three decades. It has been found out that codification is inconsistent and/or is not characterized by explicitness. There is not any consistency and explicitness in the contents, description and aspect of masculine cardinal numbers. It is taken into consideration that the final decision about codification stability can be made after questionnaire research on the prevailing usage (the actual norm). Solutions, which can stabilize codification, are suggested.

Keywords: norm, dictionary codification, cardinal number, masculine noun, doublets

1. Почти в края на Втората световна война един научен труд – „Основна българска граматика“ (1944 г.) от Л. Андрейчин – поставя съвременните научни основи на българската граматична мисъл. В граматиката, като новаторско продължение на съществуващите до този момент трудове на автори от Възраждането и особено от Освобождението¹, авторът отбелязва липсата на строга кодификация на нормата за бройно множествено число при съществителните имена от мъжки род. Наред с установените бройни форми при съществителните имена за нелица, при формообразуването на имената, означаващи лица, той посочва, че „се употребява по-често обикновената форма за множествено число, особено след специал-

ните форми *двама, трима, четирима, петима*: *двама ученици, десет ученици (ученика); двама пътници (пътника); десет пътници (пътника); петима кметове; двама адвокати; трима печатари (по-рядко печатаря); двама сърби, турци (сърбина, турчина)*“ (Андрейчин 1978: 115–116).

От този момент насетне нормата постепенно се унифицира, за да се констатира през 1980 г., че „В книжовната норма се прокарва разлика при употребата на бройната форма за лица и нелица... Прието е при съществителните от м.р. за лица (хора) да не се употребява бройна форма“ (Пашов 1980: 39). Българските лингвисти посочват още, че съществителните за лица и за нелица формално се разграничават при количественото си определяне, като първите се употребяват с „обикновената“ форма за множествено число, а вторите – с т.нар. бройна множествена форма, напр. *двама мъдреци* ‘лице’ – *два мъдреца* ‘нелице’ (Буров 1989: 432). Въпреки това обаче в съвременната езикова практика – в спонтанна и недотам спонтанна реч от нерегламентираната и регламентираната сфера на комуникация – сме свидетели на разнородна употреба на форми за множествено число на съществителните имена от мъжки род в съчетания с числително бройно име. Наличието на няколко формални варианта се наблюдава в устната и писмената реч (изговаряна и записвана); те не са локализирани географски и по мое впечатление са всеобхватни и универсални. Така например само в рамките на една новинарска емисия може да се чуе *двама студенти, трима депутати, четирима офицери*, но и *двама специалиста, трима посланика, четирима спортиста*, както и *два полица, три кандидата, четири министъра*². Впечатление правят и разнородните форми на съществителното *човек* за множествено число след числително бройно – *двама човека* или *двама души*, дори *хора*, напр. *Имаше ранени към шест човека; На колко души е подал сигнал, не стана известно; Тук вчера бяха намерени пет починали хора*, както и на съществителното *ден* – *календарът съдържа 365 дни, а лунната година – 354 дена*. Ако словосъчетанието съдържа някакво определение, намиращо се между числителното и съществителното, също може да се натъкнем на разнородна употреба: *Виждаме два извънредно прекрасни коне; Най-често се обособяват два отделни типове уроци; Двамата отпаднали медикаменти се заплащат от пациентите* и под. Съществителното за лице *син* се употребява както във формата *синове* – *те имат двама синове* (по-рядко), така и във формата *сина*, напр. *Комисията ще проведе разследване на дейността на съветниците на двамата сина на принц Чарлз*. Тази неустановеност справедливо предизвиква въпроса на специалиста дали може да е пример за кодификацията на една несполучлива или твърде изкуствена норма, стояща далеч от естествения език, от узуса (вж. напр. Радева, Харалампиев 1994: 72–73). За да си отговорим дали наистина става дума за неовладяна норма, за изкуствена и дори несполучлива кодификация, или корените на явлението са по-дълбоки, би следвало да проследим как са формирани и кодифицирани

нормите за множествено число при съществителните имена в тези съчетания.

Най-напред би трябвало да се анализират граматическите значения, които тези форми съдържат. Освен другите граматически значения (род и определеност ~ неопределеност) в съчетанията се преплитат граматическото значение ‘бройно число’ (или ‘бройност’) и лексикалното значение ‘лице ~ нелице’. Така комбинирането на значението ‘бройно число’ и значението ‘нелице’ се означава с окончанието *-а/-я*: *сто слона, два огъня*³. Нормата, поради това, че не е характерна за всички български диалекти, в езиковата практика понякога, макар и рядко, се пренебрегва и формата на съществителното е за обикновено множествено число.

Отклонението е коментирано преди повече от три десетилетия от Е. Георгиева, която отдава явлението на подчертания стремеж на носителите на българския език към естественото „изравняване на граматичните форми за изразяване на множественост“ (Георгиева 1982: 35). Тя отчита, че „въвеждането на тази практика навярно не е без влиянието на говори, в чиято система бройната форма е необичайна и непозната“ (Пак там). Като изключение Георгиева коментира словосъчетанията от съществителни от мъжки и женски или среден род за нелица, в които е допустимо приемането на форма за обикновено множествено число, напр. *25 романи и повестти* (Георгиева 1982: 38). Замяната на очакваната бройна форма с обикновено множествено число понякога се дължи и на психологическа причина: ако между числителното и съществителното име има една, дори две думи, говорещият „забравя“ задължението да постави бройното окончание – напр. *три различни препинателни знакове*⁴. Може да се обобщи обаче, че неспазването на бройната форма при имената за нелица е по-скоро рядкост. Освен това самата норма е еднозначно кодифицирана в граматика и речници; отклонението от нея стават все по-редки, забелязват се и се преодоляват по-лесно.

По-сложно стои въпросът с комбинирането на значенията ‘бройно число’ и ‘лице’. В този случай, от една страна, бройното число се представя с т.нар. мъжколична форма, която е ограничена – от *двама* до (тук в граматичните описания, в речниците и в книжовно-разговорната реч данните варират) *шестима*, дори до *десетима*. От друга страна, съществителното за лице приема ту окончание за обикновено множествено число, ту бройно окончание, напр.: *петима специалисти, петима специалиста, пет специалисти или пет специалиста; единайсет студенти или единайсет студента* и под.⁵ Тази група се усложнява и от възможността да се използват формите от суплетивната тройка *човек~души/човека~хора*: може да се чуе или прочете например *три(ма) човека, трима души* и дори *трима хора*. Провокирана от неустановеността, Р. Цойнска констатира през 80-те г., че „Наблюденията над езиковата практика днес и в по-ранни етапи от изграждането на книжовния ни език, анализът на материала в речниците на

българския език не ни дават основание да заменим формата *души с човека* в изрази като *пет души, колко души, няколко души* и т.н. Посочените изрази са отдавна разпространени и са напълно правилни в езиково отношение. Освен това те са и в духа на народната българска реч“ (Цойнска 1982: 37).

2. Кодификацията на нормата за съгласуване на числителните със съществителните имена от мъжки род в българския книжовен език може да проследи както в последвалите Андрейчиновия труд граматика (вж. Николова 2007), така и в нормативните речници, най-ползваните от които през последните три десетилетия са трите речника, разработени от голям авторски колектив от Института за български език към БАН, носещи заглавията:

- „Правописен речник на съвременния български книжовен език“ от 1983 г. (ПРСБКЕ);
- „Нов правописен речник на българския език“ от 2002 г. (НПРБЕ);
- „Официален правописен речник на българския език“ от 2012 г. (ОПРБЕ).

Към тях може да се прибавят и „Речник за правоговор, правопис, пунктуация“ от Д. Попов, К. Симов и Св. Видинска, обсъден в Секцията по българска лексикология и лексикография към ИБЕ при БАН и издаден като учебно помагало през 1998 г. (РППП), както и ценният речник с комбиниран характер „Правоговорен и правописен речник на българския език“ от 2004 г., изготвен от университетските учени П. Пашов и Хр. Първев (ППРБЕ).

2.1. В първия академичен правописен речник, който допусна широка дублетност на форми, дълго време етикирани като не книжовни, но намерили широка подкрепа в узуса⁶, авторите дават, както сами се изразяват, „израз на тенденцията към демократизиране на българския книжовен език“ (ПРСБКЕ: 8). При съществителните имена за нелица неизменно присъства бройната форма, като само по отношение на думата *ден* има две еднакво препоръчани форми: *(два) дена* и *(два) дни*. За съществителните за лица бройни форми не се дават – дори и за съществителното *син*, към което е дадена единствената множествена форма *синове*. Няма и бройна форма към съществителното *човек*, което фигурира с две множествени форми: *човеци* и *хора*. Този привиден пропуск е компенсирал с речниковата единица *души*, към която в скоби е приведен примерът *двама души*, който категорично посочва недопускане на съчетанието *двама човека*. Мъжколичните числителни имена са представени от *двама* нататък, като *седмина* и *осмина* присъстват без пояснения, които да изключат тълкуването им като съществителни имена. Последните две мъжколични форми са дублетни: *деветима* и *деветмина*; *десетина* и *десетмина*.

2.2. В обяснителната част за съществителното име авторите на речника от 1998 г. (РППП) – Д. Попов, К. Симов и Св. Видинска – посочват, че с

„бройна форма за множествено число се употребяват съществителните имена от мъжки род, означаващи нелица“. В таблиците, които следват, мъжколичните съществителни имат формално бройна форма, но предхождана от знака \diamond , който придружава форми, които „се отличават със сравнително ниска степен на вероятност за образуване и употреба (което в повечето случаи означава и доста висока степен на неустановеност и несигурност по отношение на реалния им звуково-графичен облик)“ (с. 6). Така на практика бройните облици на мъжколичните съществителни са указани като формално възможни, но игнорирани от нормата. В речника се посочва и че се допуска образуваните с наставките *-ел*, *-ен*, *-ец* имена, които не губят епентетичното си [e] в бройните форми, при употребата си след числителни бройни да имат обикновена форма за множествено число (с. 663). Въпреки липсата на наставка, формалната прилика и наличието на епентетично [e] може да обясни донякъде толерирането на формите на *ден* след числително име – *два дена* и *два дни*. И макар че формата *души* в съчетанието *двама души* да фигурира в словника, то в парадигмата на *човек* (както и на *юнак*) без ромбоидния знак е приведена като редовно възпроизвеждаща се и съответно кодифицирана бройната форма (*двама*, *трима* и пр.) *човека*. Без съмнение тук се толерира източнобългарска диалектна норма.

2.3. Академическият правописен речник от 2002 г. (НПРБЕ) е категоричен по отношение невъзможността на мъжколичните съществителни да приемат окончанието *-а/-я*. В парадигмата им присъства съчетание с мъжколично числително име, след което идва формата за обикновено множествено число – вж. напр. *двама войници*, *двама ученици* и под. *Ден* приема в съчетание с *два* както формата *дена* (бройна), така и *дни*, макар и не препоръчана. Въпреки че *души* присъства като форма „само в мн.ч.“, в парадигмата на *човек* в съчетанието с *двама* и т.н. се посочва само бройната форма *човека*.

2.4. Показателно е, че в университетския правоговорен и правописен речник (ППРБЕ) за имената на лица от мъжки род професорите П. Пашов и Хр. Първев не посочват бройна форма, което на практика кодифицира положението, при което в съчетания с мъжколично бройно числително имената за лица са в обикновено множествено число. Речникът се различава от академическия по това, че в такива съчетания думата *човек* се заменя с *души*: вж. примерите *двама души*, *осем души*, *няколко души* за сметка на липсващата форма *човека* в парадигмата на *човек*. По-либерално са кодифицирани формите на съществителното *ден*: както *два дена*, така и *два дни*.

2.5. В последно излезлия през 2012 г. правописен речник (ОПРБЕ) при съществителните имена за лица категорично отсъстват бройни форми. За съществителното *човек* се дава множествена форма *хора* и *човеци*, като втората е не препоръчана, а след *двама*, *трима* и т.н. единствената форма е

души, с което се отхвърля допуснатата десет години преди това в академичния речник форма *човека*. Единствената дублетна форма е за *син*: *двама синове* и *двама сина*. Единствена е дублетната форма и при съществителните имена за нелица: еднакво се препоръчва както *два дена*, така и *два дни*. За първи път в този речник думите *осмина* и *осмина*, *деветима* и *деветина*, както и *десетима* и *десетина* се вписват като две омонимни лексикални единици, като втората навярно е съществителното име, което личи от примера за множествено число на *осмина* – *осмини*. За съжаление, *седмина* е вписана като една дума, която може да се тълкува както като мъжколично числително, така и като съществително име.

3. От направения дотук преглед на състоянието на нормата за съгласуване на съществителните от мъжки род с числителни бройни имена и нейната кодификация в българските речници могат да се направят някои **изводи**.

3.1. Най-напред, ясно е, че граматическото значение *бройност* е живо и търси израз. Кодификацията на нормата за бройната форма при имената за нелица е твърдо установена. Кодификацията при имената за лица обаче не е така еднозначна: в прегледаните речници кодификацията е определена, макар и не твърде строга. Причините за липса на еднозначна препоръчителност от страна на кодификатора се крият вероятно във факта, че нормата е все още „в движение“, който факт впрочем е установен в лингвистичната литература още през 80-те години на миналия век от проф. Петър Пашов (вж. Пашов 1980). Друг е въпросът защо нормата не се е установила в узуса за един толкова дълъг период – от 1881 г., когато за първи път тя се коментира в „Българска граматика“ от Ст. Панаретов, та до днес. Една от причините вероятно е в разколебаването на подкатегорията мъжколични числителни имена, в намаляването и неустановеността на количеството им: не случайно в граматиките липсва единност по въпроса колко са те на брой – до *шестима* ли свършват, до *седмина*, *осмина*, *деветима* или *десетима*. Лично аз ги използвам до *шестима*; останалите намирам за неактуални.

3.2. В първия коментиран речник – „Речник за правоговор, правопис и пунктуация“ – за мъжколичните форми няма отделна рубрика в частта за числителните имена. „*Двама, трима и под.*“ са споменати мимоходом в рубрика 1.5. като нещо подразбиращо се и то за да се посочи, че се изменят по образец на числителното *двеста* (с. 770). В самия речник обаче са приведени формите до *десетина* (последните с дублетни форми): *двама, трима, четирима, петима, шестима, седмина, осмина, деветима и деветина, десетима и десетина*. В академическия речник от 2002 г. също се привеждат формите до *десетима*, последните съществуващи паралелно с дублети: *двама, трима, четирима, петима, шестима, седмина, осмина, деветима и деветмина, десетима и десетмина*. В университетския речник са регистрирани формите *двама, трима, четирима, петима, шестима,*

седмина, осмина (възможно е това да е съществителното от женски род – до него е приведена формата *осмини* за мн.ч.), *деветима* и дублета му *деветмина*, а формата *десетина* присъства, без да е придружена от архаичния дублет *десетмина* (регистриран в изданието от 1975 г.), към който авторите П. Пашов и Хр. Първев са проявили по-голям езиков реализъм, като не са го отбелязали. В нито един от речниците за последните 3–4 мъжколични числителни не е приведен маркер „архаично“ или „рядко“.

3.3. Моите разсъждения относно формите на тези съчетания гравитират към идеята, че значението ‘бройност’, което се отнася за цялото словосъчетание от числително и съществително име, не би трябвало да се изразява два пъти. Казано по друг начин, то трябва да се носи или от окончанието на съществителното за нелице, или от специалната мъжколична форма на числителното при съчетанията с име за лице: *два, три, четири, пет...*, *двайсет и два* и т.н. *стола*; *двама, трима, четирима, петима...*, *двайсет и двама* и т.н. *студенти*. Но доколкото мъжколичните форми в наши дни видимо се редуцират като състав (което е задължително да се установи с анкетни сондажи), идеята за бройност в съчетанието или се подразбира (*седем* вм. *седмина студенти*), или се компенсира от бройно окончание при името за лице – *седем студента*. Тази тенденция е още в процес на силна динамика и не е осъзната, нито стандартизирана. Едно е сигурно – напълно неестествени са съчетания с дублирана бройност – от типа на *седмина студента*, в които има разточителство от форми за едно значение. Така биха били нормативни изрази от типа на *седмина студенти, седем студенти, седем студента*, но не и *седмина студента*.

Ако обаче нормализаторите отчетат (което също следва да стане чрез анкетно проучване) неактуалността на противопоставянето *лице ~ нелице* в езиковото съзнание на българина или обратното – неприемливото приравняване на лицата с нелицата в социалнооценъчен план (срв. например *петима членове с пет члена; трима типове с три типа* и под.), то варирането би могло да се редуцира до допустимата дублетна двойка *седмина студенти* и *седем студенти* (и така до *десетима*) – въпреки че реално след *шестима* мъжколичните форми почти не се употребяват в наши дни. В подкрепа на идеята за ограничаване на вариантите и облекчаване на нормата може да се вземат предвид и съществителни за лица от мъжки род, за които бройната форма е немислима – напр. *господа, братя, мъже, крале, царе*, или изглежда малко вероятна и дори невъзможна – напр. **гребеца, *дееца, *индиеца, *очевидеца* и под. Така нормата ще се опрости, като бройното окончание ще важи само за съществителни от мъжки род за нелица, а дублетността би се отнесла до избора на мъжколично или обикновено числително – *седем* или *седмина* напр. – в съчетания с име за лице, което да е в обикновено множествено число. Задача на кодификатора би било освен това да се определи коя от формите за *ден, син и човек* в интересуващите ни съчетания е препоръчана и коя (ако въобще се коди-

фицира като дублетна) – непрепоръчана. Би следвало още да се провери доколко съществителните (или само част от тях?) с епентетично *e* – като *прозорец* – или подведеното по техен модел име *ден* не се употребяват с бройно, а с окончание за обикновено множествено число. Колкото до *син* – фреквентността на формата с бройно окончание *сина* във фолклорните жанрове и в разговорната реч вероятно е допринесла за предпочитането му наред с по-рядкото *двама синове*. Що се отнася до съществителното *човек*, съвсем очевидно е, че бройната форма *човека* в съчетания от типа на *двама, трима, четирима* и т.н. *човека* – силно противоречаща на логиката да не се дублира значението ‘бройност’, но затова пък предпочитана от някои заради силния стремеж към езикова икономия (за да се избегне тройният суплетивизъм *човек~души~хора*) – навярно ще отстъпи поради диалектното си звучене.

Представената тук идея за дублетност при кодифицирането на нормата за съгласуване на бройните числителни със съществителните имена от мъжки род впрочем се споделя и от други специалисти. Те също смятат, че по този начин по-ясно ще могат „да се открият параметрите на реалната норма“ за формата на съчетанието (Димитрова 2001: 47), макар тя да не е конкретизирана. Това все пак са само възможности, които трябва да се потвърдят от статистически данни. Важното в случая според мен е при описанието на българския език и неговата кодификация да се отчете реалната социолингвистична перспектива – нещо, което до този момент се недооценява (вж. напр. Валтер 2001: 29), както и да се стабилизира още една норма, което е белег за високо развитие на един книжовен език.

В заключение може да се каже, че изнесеното състояние на коментиранията норма и нейната речникова кодификация в това изложение е направено с намерението да се обърне внимание върху проблема, за да бъде той научно осмислен и проучен със съответните методи, които ще покажат кой от конкуриращите се варианти е по-перспективен. Така ще се очертае тенденция, която ще получи съответстващата еднозначна препоръчителност, пък било то и като регистрирана дублетност.

БЕЛЕЖКИ

¹ Имат се предвид основно следните кодификационни трудове: „Българска граматика“ от Ст. Панаретов, издадена в Цариград през 1881 г.; „Българска граматика за долните класове на средни училища, книга първа“ от Ал. Теодоров-Балан, излязла в Пловдив през 1898 г.; „Нова българска граматика“ от Ал. Т.-Балан, издадена през 1940 г. в София; както и двете граматики на Ст. Младенов от 1929 г. „Geschichte der bulgarischen Sprache“ и „Грамматика на българския език“ от 1939 г. в съавторство със Ст. П. Василев.

² Всички примери, давани в този текст, са взети от предавания на различни телевизии и радиостанции; от спонтанна устна реч и писмени текстове с различен характер. Авторите им са с различен образование и социален статус, във всякаква възраст.

³ Не се коментират случаите, в които бройното число не е възможно, както напр. **два дъжда* или **три съня*.

⁴ Примерът е намерен у Б. Георгиев в статията „Влияе ли пунктуацията пряко върху смисъла? от Making sense by punctuation“, публикувана в <http://bogeo.net/category/%D0%91%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B8/> от 26.02.2015 г. (последно отворен на 22.05.2015).

⁵ Варирането е коментирано също от Е. Георгиева, която допуска изразяване от типа на *пет ученици*, *пет ученика* и *петима ученици*, но не и *петима ученика* (Георгиева 1982: 36).

⁶ Става дума най-вече за глаголите от типа *участвувам*, които се конкурираха с формата *участвам*, както и числителни имена от типа *двадесет* и *дванадесет*, конкуриращи се с формите *двайсет* и *дванайсет*.

ЛИТЕРАТУРА

Андрейчин 1978: *Андрейчин, Л.* Основна българска граматика. Фотот. изд. (I изд. 1944). София.

Буров 1989: *Буров, Ст.* Категорията число на съществителните имена в българския книжовен език. – БЕ, № 5, с. 430–437.

Валтер 2001: *Валтер, Х.* Актуални и по-малко актуални проблеми на преподаването на български език като чужд с оглед на нормата и кодифицирането ѝ. – В: Българският език през XX век. Отг. ред. В. Радева. София, АИ „Проф. М. Дринов“, с. 26–35.

Георгиева 1982: *Георгиева, Е.* Два трактора или два трактори. Бройни множествени форми при съществителните имена от мъжки род, които не означават лице. – В: Граматика на грешките. Съст. Е. Георгиева, Вл. Мурдаров. София, Наука и изкуство, с. 36.

Димитрова 2001: *Димитрова, М.* Дублетността като кодификаторски проблем. – В: Българският език през XX век. Отг. ред. В. Радева. София, АИ „Проф. М. Дринов“, с. 40–48.

Николова 2007: *Николова, Н.* Нормата за съгласуване на съществителните от мъжки род с числителни бройни имена в българския книжовен език – узус и кодификация. – В: Проблеми на българската езикова политика. Шумен, УИ „Еп. Константин Преславски“, с. 259–278.

Пашов 1980: *Пашов, П.* Книжовноезикови норми в процес на устройство. – В: Проблеми на езиковата култура. София, Наука и изкуство, с. 36–47.

Радева, Харалампиев 1994: *Радева, П., Ив. Харалампиев.* Реквием за бройната форма на съществителните имена от мъжки род. – В: Проблеми на българската разговорна реч. Книга 2. В. Търново, УИ „Св. св. Кирил и Методий“, с. 67–76.

Цойнска 1982: *Цойнска, Р.* Пет души или човека. – В: Граматика на грешките. Съст. Е. Георгиева, Вл. Мурдаров. София, Наука и изкуство, с. 36–37.

РЕЧНИЦИ

ПРСБКЕ 1983: Правописен речник на съвременния български книжовен език. София, БАН.

РППП 1998: *Попов, Д., К. Симов и Св. Видинска.* Речник за правоговор, правопис, пунктуация. София, Атлантис.

НПРБЕ 2002: Нов правописен речник на българския език. София, Хейзъл.

ППРБЕ 2004: *Пашов, П., Хр. Първев.* Правоговорен и правописен речник на българския език. София, УИ „Св. Климент Охридски“.

ОПРБЕ 2012: Официален правописен речник на българския език. София, Просвета.

✉ *Доц. д-р Надка Николова*
Катедра по български език
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
ул. Университетска 115, 9712, Шумен, България
nikolova55@gmail.com

✉ *Assoc. Prof. Nadka Nikolova, PhD*
Bulgarian Studies Department
Konstantin Preslavsky University of Shumen
115 Universitetska Street, Shumen 9712, Bulgaria
nikolova55@gmail.com